

BÁCSMEGYE

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

BUDAPESTEN, Teréz-körut 2.

Főkiadóhivatalok: Zomborban: Gombos F. Berta dohány-
tőzsdéjében. Ujvidéken: Schäffer Péter könyvkereskedésé-
ben. Szabadkán: Braun Adolf nyomdájában. Bácsalmáson:
Rosenberg A. cégnél.

Politikai lap.

Alapította:

LATINOVITS PÁL.

Felelős szerkesztő:

PETŐ LAJOS.

Előfizetési árak:

Egész évre 12 K. — Fél évre 6 K. — Negyed évre 3 K

Tanítókknak, aljegyzőknek, írásokknak, földműveseknek és szeré-
nyebb javadalmazású hivatalnokoknak évi 8 kor. félévre 4 kor.
negyedévre 2 kor.

Megjelenik minden pénteken.

Ellenzéki álláspont.

A kormány átérvén a történelmi idők komolyságát, teljesen lerázta magáról a párt-politikai álláspont minden vonatkozását s a megalázkodásig menő előzenéssel alkalmasat és módot adott az ellenzéknek, hogy a nemzet létét erősen érintő most benyújtott törvényjavaslatok elintézésében a munkapárttal együtt vegyen részt, hogy a törvényalkotások egységes keretben történjenek. E végből meg akarta valósítani az alkalmi bizottság gondolatát. *Andrássy, Apponyi Zichy* grófok és az ellenzék többi komoly vezére rokonszenvezett e gondolattal, de közbelépett az engesztelhetetlen névleges vezér és halomra döntötte a szép, okos és hazafias tervet.

Az eszmék és vélemények tehát a képviselőház ülésében fognak elhangzani. Nem lehet kétségünk, hogy az ellenzék hazafias kötelességének tudatában, mellőzni fog minden olyan cselekedetet, mely a magyar nemzetnek eddig megcsodált érettségére és elszánt magatartására árnyat vetne.

A zombori sikkasztás.

Zombor városának legújabb szenzációja az a nagy sikkasztás, melyet *Omelka* Gusztáv városi pénztári ellenőr követett el. Ez a derék gentleman, aki úgy élt mint egy ötezer holdas adósságmentes földesúr, a vizsgálat eddigi adatai szerint ötvenezer koronát sikkasztott a reá bízott városi pénzekből.

Omelka azok közül való, akik kevés jövedelemből, csekély fizetésből nagy lábon élnek, minden drága uri passzióknak hódolnak, fényűzésben, tivornyákban és hazard játékokban részt vesznek.

A közönség már rég gyanus szemmel nézte ennek a sikkasztónak dorbézolásait. Suttogtak is róla. Annál feltűnőbb, hogy a városnál csak most jöttek a nyomára. Ez a laza ellenőrzésnek egyik káros jele.

A vizsgálatnak nemcsak az lesz a főadata, hogy a sikkasztó cselekedetének minden részletét megállapítsa, hanem hogy azokat is felelősségre vonja, akik kötelességteljesítésük elmulasztásával a várost tetemesen megkárosító eme bűncselekményt lehetővé tették.

Megnyugvással halljuk, hogy *Purgly* főispán a büneset minden részletére kiterjedő vizsgálat megejtése iránt intézkedett.

— A képviselőház munkarendje. A csütörtöki rövid ülésen gróf *Tisza* kijelentette, hogy hozzájárul az elnök javaslatához, de régebbi ígéretéhez képest felhasználja az alkalmat, hogy a Házat a munkarendre vonatkozólag röviden tájékoztassa. A dolog természeténél fogva elsősorban a honvédelmet érintő javaslatok tárgyalása szükséges. A mi pedig a további munkát illeti, arra vonatkozólag az a nézete, hogy a bizottságoknál levő javaslatok azok természete szerint három csoportba oszthatók és pedig igazságügyi, közigazgatási és pénzügyi javaslatokra.

Mint hogy az igazságügyi bizottság előtt olyan javaslatok vannak, amelyeknek beható és hosszabb megvitatása várható és kívánatos, ennélfogva azokkal kell előbb végezni, amelyeket

ez a bizottság nem tárgyal, illetve más bizottság már tárgyalta.

Előbb le kellene tehát tárgyalni a honvédelmi javaslatokat, azután a közigazgatási bizottság, a pénzügyi bizottság és végül az igazságügyi bizottságnál lévő javaslatokat. Ezt egyelőre nem óhajja mint indítványt tekinteni, mert hisz esetről-esetre, mindig megbeszélés tárgya lehet, hogy mi kerüljön napirendre, csak nagyjából akarta ígéretének megfelelőleg a Házat a tárgyalások sorrendjéről tájékoztatni.

— Az érsek háborus körlevele. Dr. *Várady* L. Árpád kalocsai érsek, abból az alkalomból, hogy a miniszterelnök az összes főpásztorokhoz kérést intézett aziránt, hogy a mezei munka szükségességéről és az élelmiszerkészletek bevallásáról a lelkészek és tanítók útján világoztassák fel a népet, körlevelében fordul papjaihoz és közölvén a miniszterelnöknek fentebb említett megkeresését, a maga részéről kifejti azokat a kötelességeket, amelyek a mai nehéz időkben mindenkire várnak. Annak a reményének ad kifejezést, hogy hívei között kevesen akadnak olyanok, akik telebarátjaik kényszerhelyzetét kihasználják és elrejtetik azt, amihez isten áldásé juttatta őket. Felkéri papjait, hogy jóakaró figyelmeztetéseit közöljék a hívekkel és a tanítókkal karöltve minden módot és alkalmat használnak fel arra, hogy a híveket kellően felvilágosítsák s e jóakaró figyelmeztetéseket saját érdekükben elfogadják és kövessék.

Körmöczy plébános beiktatása.

Zombor, 1915. ápr. 19. (*Saját tudósítókutól*.) E hó 18-án iktatták be ünnepélyesen új állásába *Körmöczy* Ernőt, Zombor sz. kir. város új plébánosát. A gyönyörű ünnepség letolásától a következőkben számolunk be:

A hivatalos beigtatást a betegsége miatt távollévő *Meszner* István apát, esperes helyett *Evetovics* János bácsi plébános, orsz. képviselő, érseki megbízott végezte.

Délelőtt 10 órakor ünnepélyes istentisztelet volt, melyet *Veni Sancte* előzött meg. Utána *Evetovics* érseki megbízott felolvasta a kinevező okiratot, mely szerint az érseki hatóság a Zombor szab. kir. város kegyúri bizottsága által egyhanguan megválasztott *Körmöczy* Ernőt új állásában megerősíti s híveinek szeretetébe ajánlja. A kinevező s megerősítő okirat a városunkban szokásos három nyelven, magyarul, németül és bunyevácui olvastatott fel.

A felolvasást *Evetovics* érseki megbízott, orsz. képviselő gyönyörű üdvözlő beszéde követte. A megyszerzte általánosan ismert szónok az ő hatalmas szónoki erejével magával ragadta mindenki lelkét.

Beszéde elején elvonul lelki szemei előtt az elhunyt öreg lelkipásztor tiszteltreméltó alakja, hogy követendő példát mutasson. Erős meggyőződése az, hogy idők folyamán az elfogultlan utódok félszázados működését méltatni fogják *Fejér* Gyulának. Ha majd megszólalnak az általa létesített és vezérelte alatt állt intézmények, akkor fogják látni áldásos áldott működésének hasznát s felfogják ismerni sokszor félreértett lelkének nagyságát.

Majd áttért a beiktatott új plébános üdvözlésére s örömeinek ad kifejezést, hogy Zombor szab. kir. város katolikus közönségének méltó lelkipásztort, kath. intézményeinek bölcs és megfontolt vezetőt rendelt a kegyuri bizottság választása által a gondviselés. Ismeri egyéniségét,

jellemét, szívét az új lelkipásztornak s megvan győződve arról, hogy dacára annak, hogy elég fiatalon került új vezető állásába, hivatását teljesen be fogja tölteni s híveinek igazi lelki vezetője, istápolója lesz, aki szeretetével magához fogja ölelni az elhagyottakat, megvigasztalni a szomorúakat s letörölni a fájdalom könnyeit.

Majd bunyevác nyelven méltatta az új plébános személyét s híveinek szeretetébe ajánlotta.

Fehér Lőrinc, a város polgármestere, a kegyuri bizottság elnökének üdvözlése következtet. Üdvözlöi a város új lelkipásztorát, biztositja híveinek szeretetéről s átadja neki a templom kulcsait. Tartalmas és szép beszédét bunyevác és német nyelven tolmácsolják.

Körmöczy Ernő három nyelven szól híveihöz. Gyönyörű beszédét a hála és szeretet virágiból fonta. Hálával teli a szíve, hogy méltónak ítélte ilyen megtisztelő állásra, melynek betöltéséhez erőt kér az Istentől. A szeretet és a megértés lesz új állásában az éltetője. Különösen most a megpróbáltatások idejében, amikor vér áztatja a földet s nincs talán család, melynek ne lenne siratni valója. A fájdalom és bánat gyógyítója az idő s az együttérző szeretet. Biztositja híveit, hogy minden erejével, tudásával és akaratával nekik akar élni, az övék akar lenni. Beszéde nagy hatást tett. Különösen egy részleténél, hol a múlt nyarat, amikor mosolygott minden, a fák, a mezők, az élet, összehasonlította a mai nappal, mikor a könnyek árja borítja be a szemet, amikor még sir az ég is s arat a halál; olyan meghatottság vett erőt az egész templomi közönségen, hogy alig maradt szem szárazon.

A szentmisét az új plébános celebrálta fényes papi segédlettel. Ilyen ünnepi miséje még nem volt Zombor városának. A városban időző katonai zenekar s a kaszinó dalárda erre az alkalomra betanulta *Zangl* József G. dur. miséjét, az egyházi zene egyik újabb remekművét. A katonai zenekar *Tutschek* Vencel karmester befektetésében adta elő. A kaszinó dalárda, bár tagjainak nagy része a becsület mezején küzd, kevesebb taggal, de művészi s előadási szempontból kifogástalanul, a katonai zenekar kíséretével adta elő az énekszámokat, *Tomcsányi* Aladárnak, a dalárda fáradhatatlan s muzsikális lelkű karmesterének vezetésére alatt.

Özv. *Illésy* Sándorné s özv. *Krizsák* Adámné Krall: Ave Mária duettjét adták elő a zenekar kísérete mellett. Gyönyörű énekeik áhítattal töltötte meg a lelkeket.

Mise után az üdvözlések kezdődtek. Mindenkinél volt egy szerető szava, egy őszinte jó kívánsága az új plébános számára.

Az üdvözléseket dejeuner követte a plébánián.

Körmöczy Ernő életrajzi adatait a következőkben adjuk:

1887. évi július hó 6-án, Zomborban született. Középiskoláit a helybeli főgymnáziumban végezte, a hittudományokat pedig Kalocsán. Pappá 1900-ban szenteltetett. Káplán volt Bácskertesén, Csonoplyán, majd Szabadkán hitoktató. Ismét káplán Mélykuton, Kunbaján és Bezdánban. 1910 óta zombori káplán volt megválasztása napjáig.

Tevékeny, munkás életét nem kell méltatni. Zomborban az Urhölgyek Congregációja, a Zombori Urak Congregációja elnöke és vezetője. A kath. Legényegylet alelnöke. Egyik legszebb alkotása a Zombori Kath. Könyvtár Egyesület

szervezése és alapítása, amely a maga nemében párját ritkítja.

Káplán korában az ő egyszerű kápláni célja volt az ő egész világa. Iróasztala mellett ülve, munkában és imádságban telt el az ideje. A mi olvasóközönségünk jól ismeri a nevét, lapunk egyik legjobb tollu munkása. De ismerik az írásait, ami szűkebb pátriánkon túl is. A fővárosi sajtónak is lelkes munkatársa.

Igazi pap. Bölcs gondolkodású, nemesen érző szívű. Kiváló szónok. Beszédei az egyházi beszédek igazgyöngyei lehetnének.

Zombor szab. kir. város kath. hitközségének jó lelkipásztora akadt Kőrömczy Ernő személyében.

Nehéz, válságos időkben foglalta el új állását, de egy papnak, egy lelki vezetőnek ez az idő a legnemesebb munka ideje: letörölni a fájdalom könnyét, megvizsgálni a szomorúakat s a kétségbeesőket a hit erejével s a szeretet melegével visszatartani a veszedelmes örvénytől. Ebben a nehéz időben hamar összefog forni az új lelkipásztora a hűvel egy összekapcsoló érzésben: a szeretetben.

A magunk részéről ezt kívánjuk ami kedves munkatársunknak.

Nyilassy Sándor.

Ujvidéki különfélek.

Ujvidék, 1915. ápr. 21. é. (Alkalmi levelezőnkől.) Legutóbbi levelemben szóltam már a polgármesterválasztás aktuális kérdéséről. Most már határozottan állíthatom, hogy ez a kérdés immár el van döntve. Az új polgármester Profuma Béla eddigi helyettes polgármester lesz. Az összes hivatalos tényezők — a főispánnal az élén — már megállapodtak ebben. Profuma leginkább azzal tette magát érdemessé erre a díszes állásra, hogy a háboru okozta bajokat — s elsősorban a közlekedési mizériákat — a közkiválomnak megfelelően enyhíti s sok tekintetben ellüntetni tudta. A város széles látkörű, nagy munkaerőjű vezetőt nyert vele.

A plébánoskérdés elintézése is előtérbe került. Több nevet említenek. Ezek között dr. Révay Tibor érseki titkárát, aki a város egyes irányító tényezőivel már érintkezésbe is lépett. Vannak sokan, akik nem idegenkednek ennek a fiatal papnak a megválasztásától, mert jeles képzettségű és előkelő zentai családból való férfi. De vannak olyanok is, akik arra emlékeztetnek, hogy dr. Révay irányította a háttérben azokat a néppárti kirohanásokat, melyekkel a kalocsai lap a kormánypártot és velő őrd főpapságot támadta. Az 5 év előtti néppárti választási akcióban neki volt nagy része. Joggal és okkal kérjük tehát, hogy Révai doktor ur még mindég a régi politikai vágányon halad-e, avagy a mostani érsek szellemétől és elveitől van-e már áthatva. Ugy tudom, hogy főispánunk már értekezett is a plébánosválasztás kérdésében Várady érsekkel, aki kijelentette, hogy *senki személyéhez nem köti magát*. Mindenkit szívesen lát az ujvidéki plébánosi állásban, aki az egyház és a társadalom által megkövetelt föltételekkel rendelkezik.

Harmadiknak egy józú esetet kell megörökítenem. A munkapárt itteni hivatalos lapja husvét előt dől beütközéssel jelezte, hogy *»technikai okok miatt«* egyik száma el fog maradni. El is maradt. De nemcsak »egyk«, hanem a másik és harmadik száma is. A közönség érdeklődni kezdett, hogy mi is az a *»technikai ok«*. Kifogyott a papiros? Összedől a nyomda? Avagy esemény hiány állott volna be ebben a háborus gőcpontban? Dehogy. Papiros van bővíben. A nyomda is végzi a beüvetést. Esemény pedig annyi van, hogy szegény főispán, aki ezeknek központjában áll, a sok háborus munkától annyira ellankadt, hogy egy kis pihenőre Budapestre, Nagy János utcai palotájába tért. A publikum tehát rejtély előtt áll. Elmondom a dolog nyitját: A lap egyik szerkesztője katonai szolgálatra vonult be. A másik — aki igen tehetséges ügyvéd — Fortuna istenasszony kegyelméből olyan *»kilenzezer«* forint-hoz jutott, melyet nem rendes hivatásával szerzett. A derék férfiúnak háborgott a lelkiismerete, hogy ez a summa nyomja a zsebébe. *»Elköltési«* körútra indult tehát. És mert a lapot avatlan kézre nem bízhatta, hát meg kellett teremteni a *»technikai okot«*. A jókedélyű, szimpátikus szerkesztő már megérkezett, a lap is ügyes szerkesztéssel megjelent már. De a körúttal újabb *»nagy baj«* támadt. A mi derék szerkesztőnk nemhogy elköltötte volna a tekintélyes összeget, hanem — úgy mondják — ugyanazon az úton ugyanannyit szerzett még. Most tehát egy újabb *»technikai ok«*-nak a szükségére került föl. Hja, így van ez, amikor Fortuna ónagysága kacérkodik valakivel.

A háboru.

— Saját tudósítónktól. —

Parrag. Egy itten rendezett katonahangverseny alkalmából *Bercsényi* jegyző a vak katonák részére 120 koronát gyűjtött.

Bajmok. A háborus intézkedések rengeteg munkája céltudatosan folyik. *Lichteneckert* jegyző, ki a közigazgatási teendőket a tapasztalt tisztviselő avatottságával irányítja, gyakran tesz jelentést a bácsalmási főszolgabírónak a helyzet minden fordulatról.

Csurog. A közigazgatási és jóitékonysági akció rendes mederben folyik. *Kékity* jegyző munkatársai közreműködésével a legnagyobb gonddal végzi nehéz és sokoldalú föladatát.

Bezdan. *Tárcay* főszolgabíró a napokban az elismerés meleg hangján nyilatkozott arról az eredményes munkáról, amit derék jegyzőnk és a többi tisztviselők végeznek.

Baja. A városi hatóság április 21. ikétől a lisztalányozást állapította meg. Fejenként és havonként 6 kgr. lisztet kap minden családtag. A kenyérliszt 70 százalék tengeri liszt és 30 százalék buzalisztból, a főzőliszt pedig 50 százalékos keverékből áll. Az utalványok egy meghatározott lisztüzletre szólnak, melyek az utalványok ellenében a liszt mennyiségét mindenkinek kiszolgáltatják. Hatósági lisztet a következő kereskedők árusítanak: *Berger Illés, Bokanovits József, Eckert József, Gugánovits György, Hermann Samu, Kellner Jánosné, Kovács Pál, Králik Kálmán, Mérei István, özv. Nagy Józsefné, özv. Papp Jánosné, Slivatz Lajos, Vedovits Miksa, Bajai Hengermalom, Köbling Antal, Bruckner István, Jaszenovits István, özv. Kovács Pálné, Králik József, Nyiraty István, Wunderlich János.*

Gombos. Szlavoniával határos községünkben fokozott munkaerővel kell közigazgatási hatóságunknak a háborus teendőket elvégeznie. Derék jegyzőnk, *Berecz Károly* előrehaladott kora dacára fiatalos hévvel vezeti a sokirányú, napról-napra váltakozó munkát.

Hodság. Járásunkban a háborus teendők óriási módon halmozódnak. *Szemző Károly* főszolgabíró szakadatlanul érintkezik a községek jegyzőivel, hogy az alispáni utasítások céltudatosan végrehajthatassanak.

Madaras. A háborus munka elintézése rendben megy. *Viddákovits* jegyző nagy erőfeszítéssel teljesíti közigazgatásbeli föladatát. Társadalmi akciókban fősegítőtársa *Novák* plébános és dr. *Madarász* orvos.

Martonos. Azok a hírek, mintha lakosságunk körében egyenlenségek volnának, alaptalanok. Magyarok és szerbek testvéries békességben teljesítik hazafias kötelességeiket. Az egészségügyi teendőket dr. *Benedek* István fáradhatatlan buzgalommal vezeli.

Ujvidék. *Purgly* főispán szemleutjának a hatása máris mutatkozik. A földművesek gyakran hangoztatott jogosult igényeinek kielégítési folyamataiban van.

H I R E K.

A képviselőházból.

A hadi országgyűlés immár másodszer gyűlt egybe, hogy azokat a nagyfontosságú törvényjavaslatokat, melyeket a háboru okozta kényszerhelyzet felszínre dobott, elintézzék.

A hétfői ülésen az összes pártok majdnem teljes létszámmal jelentek meg. A bácskai csoportból csakis négyen hiányoztak: *Ertl János, Szutrély Lipót, Szlezák Lajos*, akiket halaszthatatlan magánügyek tartottak vissza és báró *Podmaniczky* Endre, aki hónapokon át Kassán volt s most mint az egyik hadtestparancsnok parancsörtsztje észak felé vette útját.

Az első közt volt báró *Vojnits* István, aki *Beöthy* házelnök szobájában várta a miniszterelnököt, hogy a munkarend beosztása iránt az utolsó intézkedéseket megtehesse. Alig érkezett meg *Tisza* gróf, nyomban fölkereste meghitt barátját; utközben a jobboldali folyosón tartózkodó *Vojnits* Sándor báróval is folytatott rövid eszmecsere.

A jobboldali terembejárónál gyülekeztek ifj. *Vojnits* István, az apatini kerület új követe, (sokan keresték föl és melegen üdvözölték a rokonszenves férfit), *Evetovits*

János, Konyovits Dávid, *Dungyerszky* Bogdán, *Dungyerszky* Gedeon, akikhez később *Zákó* Milán, *Falcione* Árpád, *Janiga* János és báró *Hammerstein* Richárd csatlakoztak. (Az utóbbinak, mint új honatyának is kijutott a gratulációkból.)

Sok mindenről folyt a beszélgetés. Ifj. *Vojnits* István és *Konyovits* Dávid azt a szenzációs zombori esetet feszegették, mely a városi lakosságot most leginkább izgatja s melynek szálait csak akkor lehet majd eredménnyel kibogozni, ha annak szomorú hőstét, ki már utközben van a harctérről, a tett színhelyére hozták. Hogy mivé fejlődik az eset, melyről már a legilletékesebb tényezők is tudomást szereztek, ma még nem jósolható.

Evetovits János a zombori plébános-beiktatásról beszélt érdekes részleteket. Az érsek megbízásából ő installálta fiatal pap-társát, akinek kiváló erényeit alig győzte dicsérni. A kedvező bírálat meleg hangján szólt a plébánosfogaló beszédéről, melynek csillogó eszmemenete és az előadása retorikai szépsége magával ragadta a templomi közönséget. (Az ő beiktatóbeszédéről persze szerényen hallgatott. Tudósítónknak lapunk más helyén közölt jelentéséből azonban kiténik, hogy az ő beszéde is nemcsak megtűtötte, hanem fölül is multa a szónoklatoknak azt a magas színvonalát, melyet mi már rég megszoktunk ettől a jeles eszű, kitűnő paptól.)

Janiga János az igazságügyi államtitkárral, az előzékeny *Vadász* Lipóttal tárgyalt. Az igazságügyi bizottság teendőiről eshetett a szó. A szabadkai követ ugyanis tagja eme bizottságnak s így tudnia kellett, hogy jelenlétére meddig van szüksége. Közben persze alkalomtalán talált arra is, hogy néhány fontosabb szabadkai ügyben a két *Vojnits* báróval folytasson eszmecsere.

Sokan vették körül *Dungyerszky* Gedeont s élénken érdeklődtek nála a vetések állása iránt. A fölvilágosítás teljesen kielégítette a kíváncsiakat. A kölpényi követ ez alkalommal józú tréfás mártással felöntve sok érdekes dolgot mondott el azokról a formálításokról, melyek a katonai erőknél a gazdasági munkák céljaira való igénybevételének keretébe esnek. Annyi avatottsággal beszélt a katonai kérdésekről, hogy az egyik kollegája incselkedve jegyezte meg:

— Furcsa, mennyire érti a katonai dolgokat az ilyen *»untauglich«* ember.

Dungyerszky nem szólt semmit, hanem kivette a pénztárcáját (az olvasó persze ilyenkor tudni szeretné, hogy milyen is egy *Dungyerszky* katonai pénztárcája. Hát olyan mint egy háborus tehervonat; úgy meg van rakva, hogy elől huzza, hátul pedig tolja egy-egy lokomobil) s előszedett egy piros cédulát, melyen szép nagy betűkkel rá volt írva, hogy *»dr. Gedeon Dungyerszky für den Militärdienst tauglich«*. Vagyis a kölpényi honatyát a 36—42 évesek soroztatása alkalmával alkalmasnak találták és besorozták.

— Nemsokára én is mutatok neked ilyen írást — jegyezte meg *Konyovits*. — Az új népfölkelői javaslat szerint a 43—50-eseket is viszik. A fiam katonáéknál csinálja már számomra a helyet.

A képviselők egy másik csoportjában *Latinovits* Frigyes főrendiházi tag vitte a szót. Mint a történelemnek egyik legalaposabb ismerője, érdekes találó példákat fűzött a mostani háboru egyes fordulataihoz.

Időközben megszólalt az elnöki csengetyű. A honatyák a terembe tódultak és ki-ki a helyére sietett. Báró *Hammerstein* néhai áldott emlékü *Latinovits* Pál helyét, ifj. *Vojnits* István pedig *Zsubory* Józsetét foglalta el.

Az ülés rövid volt; de a házelnöknek a katonaság herosi munkáját dicsőítő gyönyörű beszéde nevezetessé tette.

A főispán gyászja. Jószi Purgly Zsigmond győri földbirtokos és törvényhatósági tag, a győrvármegyei közélet egyik legtekinélyesebb és köztisztelt alakja 62 éves korában meghalt. Temetésén Purgly Sándor főispán, ki az elhunytban sógorát gyászolja, szintén jelen volt.

Kitüntetett hősök. A déli harctéren decemberben elhunyt Pollák Sándor zászlóst az arany vitézségi éremmel tüntették ki. Édesatyját, Pollák József butorgyárost most értesítette erről a 86. gy. e. parancsnoksága. Az érmet dr. Moder tanácsnok ünnepélyesen adta át a gyászos szülőknél.

Dr. Spieldener Ferenc palánkai tartalékos hadnagyot, ki a harctéren hősi halált halt, a signum laudissal tüntették ki.

Dr. Flórián Géza bajai ügyvédet, ki most az északi harctéren küzd, vitézségéért a bronz éremmel tüntették ki.

Apponyi szabadkai látogatása elmaradt, mert a gőf időközben megbetegedett.

Megdicsért postamester. Laifer Lajos ezredes meglehangú levelet intézett Himmelsbach Gyula szilbácsi postamesterhez, melyben hálás köszönetet mond neki azért a fáradhatatlan, céltudatos és sikeres munkásságáért, melyet hivatalos állásában az ott állomásozó katonaság érdekében kifejtett.

Hadifogságban. Eveltovits Lázár dusnoki tanító, ki tartalékos honvéddhadnagy minőségben Przemyslben küzdött, a vár elesével orosz fogságba jutott. A napokban Kievből levelet írt Bácsalmáson lakó szüleinek, kiket arról értesít, hogy jól érzi magát; az oroszok emberségesen bántak vele és társaival.

Dr. Boros (Weinberger) Sándor budapesti ügyvéd, bajai földink orosz fogságba jutott. Baján lakó anyjának Kievből táviratozott.

Dr. Offenberger Ferenc zombori p. ü. fogalmazó, a 6 gy. e. t. zászlósa február 28-án az északi harctéren orosz fogságba esett. Kievből értesítette apját, Rubind József boróczi kántortanítót, hogy egészséges és onnan valószínűleg dél felé viszik őket.

Máv orvosá nevezték ki dr. Ney László szabadkai orvost.

Katonazene egy templomban. Vojnits Dezső szabadkai prépostsplébános kieszközölte, hogy az ott tartózkodó 86. gy. e. katonazenekar a Szent Teréztemplomban a vasárnap d. e. 11 órákor tartandó miséken szolgáltatni fogja az egyházi zenét.

Halálozások. Haasenstab Gusztáv volt boróci r. k. administrator e hó 12-én 95 éves korában meghalt. A közkedvelt örökké mozgékony papot e hó 14-én temették el a lakosság nagy részvételével. A papság gyászjelentést adott ki.

Simon Jánosné a napokban 74 éves korában Pacséron meghalt. Az elhunyt köztisztelt urnőben Simon János, a pacsériak népszerű jegyzője nejt gyászolja.

Krahl Lipótné a napokban 68 éves korában Szabadkán meghalt.

Előjáróválasztás Palánkán. Palánkán bíróvá Pincehelyi Gábort, albíróvá Garb Jakabot, pénztárnokká Mátész Józsefet, közgyámmá Dikmann Ferencet választották meg.

A végleges hadikölcsönkötvények. A végleges hadikölcsönkötvények kiszolgáltatása e hónap eleje óta folyamatban van. A pénzügyminiszter különös súlyt helyez arra, hogy az aláírók április végéig a szelvényekkel ellátott végleges kötvények birtokában legyenek és minden intézkedést megtettek arra nézve, hogy ez be is következett. És habár a kötvények kiadása az aláírási helyekre a jegyzékek rendkívül nagy számánál fogva igen nagy munkát ró, előreláthatólag rövid időn belül az összes ideiglenes elismervények ki fognak végleges kötvényekre cseréltetni, úgy hogy az aláírók a május elején lejáró szelvényeket kellő időben be fogják válthatni.

A legújabb bevonulások. Vármegyénk alispánja közli a honvédelmi miniszter ama rendelkezését, amely szerint az 1891. és az 1895. évi született népfelkelésre kötelezett egyének, kik az 1915. évi február 18-tól március 24-ig terjedő időben megtartott népfelkelési bemutató szemlén, vagy a későbbi utóbemutató szemlén népfelkelési szemlén fegyveres szolgálatra alkalmasnak találtattak, 1915. évi május 15-én — a mennyiben név szerint felmentve nincsenek — a népfelkelési igazolványi lapjaikon feltüntetett kerületi parancsnokság székhelyére tényleges szolgálattételre bevonulni tartoznak. Május 15-én bevonulni tartoznak még mindazon magyar honnosságu egyének, tekintet nélkül arra, hogy melyik évben születtek — akik önkéntes belépés folytán akár a közös hadseregbe, akár a honvédségbe már besoroztattak, továbbá azok a ma-

gyar honnosságu népfelkelésre kötelezett volt póttartalékosok, akik katonai kiképzés céljából szolgálati kötelezettségük ideje alatt nem hivattak be és így katonailag kiképezve nincsenek; továbbá azon bármely felekezethez tartozó népfelkelésre kötelezett felszentelt papok, a kik hivatásukat bármely okból nem folytatják.

Vértesi-asztaltársaság. Zomborban közelebb számos taggal új asztaltársaság alakult, mely Vértesi Károly nevét vette fel a címébe. A tagdíjakból és egyéb befolyó adományokból jótékonytárgyakat fognak gyűjteni időszerteleg s új irány felé fordulással felolvasást is tartanak időnként. Vértesi Károly író arcképet a gyűlő helyiségben kifüggesztették s őt magát a társaság elnökének választották meg. Elnök helyettes lett Lénárd János, jegyző és pénzkezelő Bagó Géza, háznagy Tápay Lajos. Zombori asztaltársaságokból már eddig is sok szép dolog került ki, sőt a városban felállított szobroknak a legelső alapköveit is azokban lehetjük meg.

Ellélt borkereskedő. Hónapokkal ezelőtt vizsgálati fogságba helyezték Franck Sándor borkereskedőt, aki a katonaság részére romlott bort szállított. A szabadkai törvényszék büntetőtanácsa most tárgyalta ezt az ügyet és Franck Sándort gondatlanságból okozott vétség miatt és mert a katonaságnak szerződés ellenesen szállított bort, 3 hónapi fogsázbüntetésre és 60 korona pénzbüntetésre ítélte. A fogsázbüntetést a négyhónapi vizsgálati fogsággal kitöltőnek vette a bíróság. Az indoklás szerint Franck rejtett hibában szenvedett bort szállított. A vezető ügyész ez enyhe ítélet és az ítélet minősítése, a védő pedig a bűnösség kimondása ellen jelentett be felebbezést.

Hangverseny a harctéren. Egyik bajai lapírsunk a napokban eme tréfás tartalmu harctéri meghívót kapta:

»Az Oroszlengyelországban üdülő magyar baka-társaság minden este tűzi és zenével egybekötött szigoruan zárkórú hangversenyt rendez, melyre a t. szerkesztőségét meghívja a rendezőség. Műsor: Az ágyuk ébredése, előadja a Rhwere habitze zenekara. A hangszereket a Krup gyár sziveségéből engedélyezte. Sturm Haditánc, lejt Bajonet Terci k. a Az örült. Szavalja »Grey« államiútkár. Sokszor ugy szeretnék sirni, éneklí Sasanow. Ugy elmegyek, hir sem halasz felőlem, előadja az orosz hadsereg. Nincs cserepes tanyám, sem szűrőm sem subám. Dekkung a nyoszolyám, éneklí a Magyar hadsereg. Beléptí díj személynként 1 üveg borovicska. Családjegy egy egész sonka. Felülfizetések köszönettel fogadtnak és az éhező oroszok közt kioszlatnak. Szives pártfogásukért esedezik a Rendezőség.«

Ujvidék egészségügyéről a tisztí főorvos ezt jelenti: A város közegészségi állapota az elmúlt március hónapban is kedvező volt. A fertőző bajok majdnem minden alakja észlelhető volt, szerencsére anélkül, hogy bármelyike is erősebb járvány formájában terjedt volna. Bejelentettek 16 vörhenyt, 2 diftériát, 10 kanyarót, 3 hasi hagymáz, 9 kiütéses tifuszt katonák között, 4 himlő esetet és 10 nyakszirtmeregvedést. A himlő esetek közül 1 helybeli katona volt, 1 nőt beteg hoztak Turjárol a Kamendin pusztra, 1 nő Szenttamáson fertőzte magát himlőben elhalt nővérétől, egy helybeli nőnél a fertőzés eredete nem volt kimutatható. A kamendini puszta végzet kutatás olt 3 frissen lezajlott himlőt derített ki, miért is az oltások újraoltása elvégeztetvén, heti két orvosi ellenőrző látogatás rendelkezett el. Állandó aggodalommal kell kísérnünk a folyton megújuló nyakszirtmeregvedési eseteket: havonta átlag 10 esetünk van, az eddigi 30 esetből elhalt 10 és állandóan nyomorék (süket, vak vagy béna) marad 6. A magas veszteségi százalék arra indított, hogy a védekezés egyedül lehetséges módját, a betegek kötelező kórházi elhelyezését és a katonai laboratorium szives előzékenysége révén, a családtagok torokváladékának vizsgálata után, az esetleges bacilushordozók kényszerizolását javasoljam. Ily irányú kérdézősködés a miniszterium részéről elutasított, de dr. Miskolczy Imre min. biztos ur szives közbenjárása után van remény, hogy ezen felhatalmazást kivételesen elnyerjük.

Fizetésektelenség Zomborban. Biebert János zombori szabó, kinek fizetésektelenségéről már hírt adtunk, egyeztető útján 350/0-ot ajánl és azt mondja, hogy összes aktívája a 18.000 K. kintlevőségéből áll, holott egy ingatlan is van a nevében, amit elhallgat. Az árutartozások 19.000 K-ra, a péntartozások 22.000 K-ra ruognak.

KÖZGAZDASÁG.

Sertéskiviteli tilalom. Sertésvész miatt a zombori járásból tilos a sertéseknek Ausztriába való kivitele.

Rühkór. Rühkór van Bácsborsód, Regöce, Felsőszentiván községekben.

Rézgalic. A készletek összeírása, a maximális ártól és rekvirálástól való félelem az üzletet vontatja tette. Az ár 265—270 K., nagyobb üzletek azonban alig jöttek létre.

A tojásforgalom. A tojás irányzata is igen szilárd. A szükségletét nálunk fedezni igyekvő sok osztrák és német kereskedő a bőséges hozatalok dacára fölveri az árakat, mert minden a piacra kerülő árut elkapkodnak. A budapesti tojáskereskedők a héten már gyűlést tartottak és küldöttséget menesztettek a polgármesterhez, hogy eszközöljön ki a kormánytól a tojásra kivételi tilalmat, mert mindaddig, amíg az export lehetséges, a mesterséges és féktelen drágítást nem lehet megakadályozni, már pedig fontos közérdek, hogy a tojás ára ne emelkedjék még továbbra is. Ma eredeti 1440 darabos ládákért 140—182 K-t fizettek és kosáráruból 15¹/₂—16 darabot adtak 2 K-ért, ami ilyenkor tavaszszal horribilisen magas ár és egyáltalában nincs indokolva.

A halászati tilalom. Tudomására jutott a földmivelésügyi miniszternek, hogy egyes törvényhatóságok területén a törvényben és a halászati társulatok üzemterveiben felsorolt halfajokra nézve megállapított halászati tilalmi időszakok némelyek mindenféle ürügy alatt nem tartják be. A törvénybe, valamint a halászati társulatok üzemterveibe ütköző eljárás megakadályozása céljából utasította a földmivelésügyi miniszter vármegyénk alispánját, hogy a halászati tilalmi időszak pontos betartását a legszigorubbán, minden rendelkezésre álló eszközzel ellenőriztesse és ahol visszaéléseknek jönne nyomára, a köztényesztés érdekeinek megóvása céljából az erélyesebb megtorló intézkedéseket tegye meg. Ezenkívül erről a rendelkezésről a törvényhatóság területén működő rendőri hatóságok haladéktalanul értesítendőek.

Az ideai maximális árak a jégbiztosításban. Az Egyesült magyar és osztrák jégkár ellen biztosító társaság legutóbbi értekezletén az ideai jégbiztosítási időszakokra a következőkben maximálta a biztosítható gabonárákat és pedig: Buza 35 k, rozs 28 k, kétszeres 28 k, árpa takarmány 20 k, sörárpa 25 k, zab 23 k, magyar tengeri 18 k, cinquantin tengeri 20 k, burgonya 8 k, lucerna 100 k, lóheremag 150 k, cukorrépa-mag 50 k, komló 150 k, dohány 50 k, métermazánkint. A mai viszonyok között kétségtelenül alacsonyok ezek az árak, az intézetek azonban azt tartják szem előtt, hogy ezeket az árakat fogadják el kártérítési alapul akkor is, ha közben a piaci árak esetleg alacsonyabbak lennének.

A lóállomány kiméltése és gondozása. Az osztrák-magyar, valamint a német birodalom hadseregének lószükségletét a hadseregek részére legnagyobb részben Magyarország fedezte, minek következtében a hazai gazdaságokban oly nélkülözhetetlen lóállomány rendkívül megfogyatkozott, ami eddigelé nem csupán a lóerők apadásában, hanem a folyton inkább észrevehető trágyahiányban is érzékeny nyomatokat hagy. Ennélfogva az okszerű gazdálkodásban mindent el kell követni, hogy a lovak erőállapota, a meglévő állomány használati értéke a leggondosabb tartás és bánásmód utján biztosíthatassék. A ló-tartó gazdák tisztában is vannak azzal, hogy mit jelent a ló kiméltése, ennek pedig ma kétszeres jelentősége van, a midőn a világszerte kiválónak elismert magyar lóállomány számbeli megfogyatkozása egyúttal a lóminőség számbeli csökkenését is jelenti. Ilyen körülmények között a legegységesebb követelmény, hogy a megmaradt lovak ereje és teljesítőképessége ki ne zsaroltassék, hanem e helyett a kiméltetésben a gazdák a végső határig menjenek, mert csak abban az esetben lehet a meglévő állományt megtartani, hanem azt még gyarapítani is. A lógondozás, lókimélet szigorú betartása azonban csak ott lehet teljes eredményű, ahol a ló elegendő mennyiségű és jó minőségű takarmányfélét kaphat.

Szerkesztői üzenetek.

B. A., Bécs, Geigergasse 12. Szerdán levelet küldtünk.

B. Gy., Zenta. Kedden délután elutazott. Csütörtökön nem volt budapesten. Hétfőn ismét itt lesz.

V. M., Bácsalmás. Körülbelül négy hét múlva.

M. H., Zombor. Ha jól meg tudja okolni, s ha a polgármester pártolva terjeszti föl, akkor talán igen.

R. B., Jánoshalma. Ne is kísérelje meg, mert ilyen természetű ügyekben a mi képviselőink közül senki se jár el.

»Mi az igazság?« Sok tekintetben osztjuk véleményét. Cikkét azonban mégsem adhatjuk le, mert a cenzura csak egy kis részét bocsájtaná át.

»Emlékeim.« A háború teljes részletességgel közöljük.

V. K., Szenttamás. Dehogy halt meg az ujvidéki szerb püspök. A lehető legegészségesebb. Hogy honnan szedte az a lap halála híret, azt tessék tőle megkérdezni.

B. K., Baja. A szabadkai törvényszékhez tartoznak a bácsalmási, bajai, topolyai, szabadkai és zentai járásbíróságok; az *ujvidékihez*: a palánkai, óbecsei, ujvidéki, zsablyai és titeli; a *zomborihoz*: a kulai, apatini, zombori és hódási járásbíróságok.

M. I., Palánka. A határszéli rendőrkapitányság vezetője *Pamlényi Gábor* rendőrtanácsos, a *Ferenc Józsefrend lovagja* (Ujvidék.)

T. J., Rószke. Most csak a legkritikább esetekben közlünk verset. Majd a háboru után.

Bogács. Közölje velünk teljes címét. Ismeretlenül nem közölhetünk semmit.

A kiadásért felelős: **PETŐ LAJOS.**

Billiárdasztalok

modernek, újak és használtak, valamint fordíthatók **Zeneautomaták, tivolijátékok, sorapánalok és Wertheimcassák** — **jutányosan részletfizetésre** is kaphatók. — Kívánatra árjegyzék!

Schmidt János

52—40

Bácsfeketehegy. (Telefon sz. 9)

Kut-furási vállalat.

Czeisel József vállalkozó.

Szivattyu, gépgyár, öntöde és autógén hegesztő telep ZOMBOR,

Széchenyi körut 7. szám.

Augusztus elsejétől kezdve Militicsi-utca 32 sz.

Elvállalok vízvezeték, víztelepek, gőzfűtés és fürdőszobák berendezését.

Ugyisint vállalok minden néven nevezendő vas munkát, ugymint: vas-szerkezetek, különféle vas-rácsokat, gazdasági és ipari gépek javítását, valamint autók és motorok javítását is.

Kutfurásokat, műkutak furását jótállás mellett végzek.

Meghívásra utiköltség megtérítése mellett bárhol készséggel megjelenek.

Helyszínén szemlét tartok és részletes felvilágosítással szolgálok.

Raab Károly

hangszerkészítő ZOMBOR

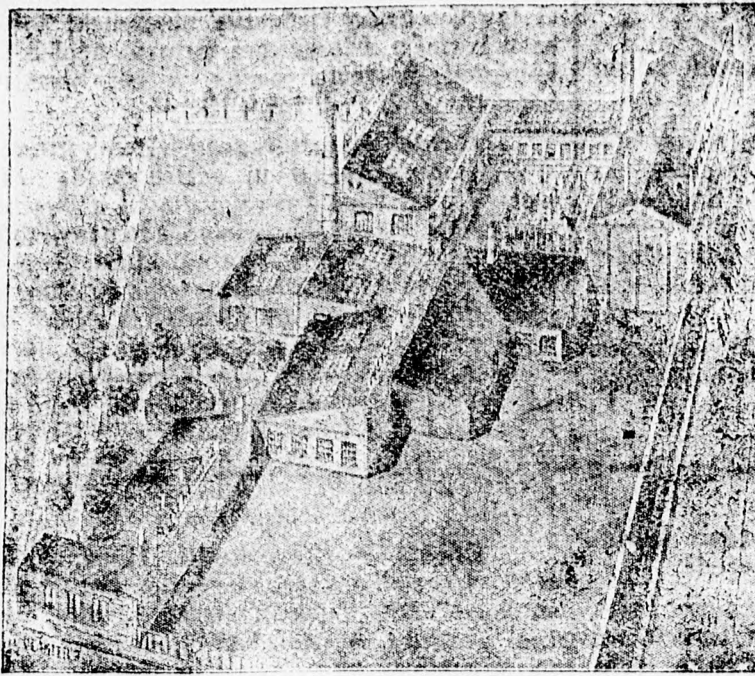
Telefon szám 237.

Ajánlja nagy **zongorarakartárát.**

Vétel készpénzfizetés és a legkedvezőbb részletfizetés mellett is.

Förster zongorák egyedüli raktára.

WEISZ HERMINA

ezelőtt SZÉVIN KÁROLY

Alapítva 1830. — Telefon 124.
ruhafestő- és vegytisztító-gyára

UJVIDÉK,

II., KENYÉR-UTCA 51. SZ.

Fest és vegyileg tisztít férfi-, női- és gyermekruhákat, egyenruhát, csipkét, himzést, stíró, függönyöket, napernyőket, keztyűket, stb.

Legolcsóbb árak. Elismert jó munka.

Postán érkező megbízások lelkiismeretes elintézésére kiváló gondot fordítok.

Ekék

Boronák

Kapálók

Darálók

Morzsolók

Szecskaavágók

Járgányok

MALOM

berendezési

tárgyak.

Fűkaszálo

Marokrakó

és Kéveköto

Aratógépek.

Szénageroblyák.

Páros és

páratlan soru

vetőgépek.

Teljes cséplőkészletek gőz- vagy motorhajtásra.

Csereüzletek!

Jutányos árak!

Kedvező fizetési feltételek!

Lichtschein Márton Fia

Kühne-gépgyár és a McCormick aratógépgyár képviselete

Telefon 128. sz. Ujvidék. Telefon 128. sz.

Műszaki és szerszámüzlet.

!Községi tűzifecskendők!

Pálinka és bor.

Kétszer főzött **pálinka**, löbb hektoliter, kicsiben is eladó.

200 hektoliter **bort** is eladó.

Schmidt János

Bácsfeketehegy 101 sz.

Az egész vármegye tudja már, hogy

Soós Károly artézi fürdője

Óbecsén

az egészségesnek és a betegnek egyaránt kincset ér.

Üdit, frissit, erősít! Az elpetyhült testben az elsőfürdés után friss vér kering.

Gőz- és kádfürdők. Tiszta, csinos, új berendezés.

Kedvezményes jegyek! ——— A legjobb időbeosztás!

A Zombori Iparosok Butorárucsarnoka,

mint az Országos Központi Hitelszövetkezet tagja.

Rákóczi- (bajai-) ut, saját ház.

Állandó butorkiállítás,

meglepetésszerű olcsó, a legmagasabb

∴ igényeknek megfelelő ∴

LAKÁS BERENDEZÉSEK,

uri szobák, szalonok, ebédlők és hálószobák, valamint angol bőrgarnitúrák

nagy raktára.

Ugyanott egyéb ipari készítmények állandó raktára és eladási helye.

Elfogad a legmodernebb **kárpitos**

∴ munkákat és **diszítéseket.** ∴

Pontos kiszolgálás!

Részletfizetésre is!

A Zombori Iparosok Butorárucsarnoka,

mint az Országos Központi Hitelszövetkezet tagja.

Rákóczi- (bajai-) ut, saját ház.

26—15